

Урта Курса туган якны өйрәнү музейе

Музейга сәяхәт

Урта Курса туган якны өйрәнү музейе

Музейга сәяхәт

ТУГАН ЯКНЫ ӨЙРЭНҮ МУЗЕЕ

1963-1985 елларда
Урта Курса яшавында
музей урнашкан Шәһәр җайында

Хәзер музей Урта Курса
урта мәктәбе бинасында.

Музейны беренче
өстәртүчү-Бакиров
җиһанат Хәбибуллин
ичке елдан 1981 елга
кадәр эшлди.

1981-1992 елларда
музей җитәкчесе булып
Гәләүчә-Ғайнуллина
җиһанат Ғалимҗановна.

1992-1998 елларда музейны
Ғарифуллин Ваһабнур
җиһанат улы җитәкләди.

Музейның җитәкчесе-Шәһабәт улы
Ғабдуллин.

1999 ичкә елда музейлар
буенчә үткәрелгән
республика конференциясе
делегатлары
бездә кунакта.

Татар халкының
милли йола һәм байрам-
норенә багышланган
кичәләр музейда үтә.

Музейның нумизматика
бүлгә экскурсоводы-
Камалиева Рәшида.

Ғыйләтдинова Альбина
музейның Госман
Бакировка багышланган
бүлгә экскурсоводы.

Экскурсовод
Сағыйтжанова Ләйләш
музейга килүчеләри
борынгы табылдыклар
безгә таныштыра.

Хәтерләүдән курыкма сик!
Утханларне ояштыма сик!
Бел сик ерак бабаларың
Ичкәк иткән кил иткән.
Иң иксәнненди чәчкән.
Иңдә уйларныңди монвар
Безгә калдырып киткән.

ПОЧЕТНОЙ
ГРАМОТЫ

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О ПРИСВОЕНИИ ЗВАНИЯ
ШКОЛЬНОЙ МУЗЕЙ

Благодарственное
ПИСЬМО

ТАНЫКЛЫК
Ж.С.
МОТӨП МУЗЕЕ
ИСЕМЕН БИРУ ТУРЫНДА

СВИДЕТЕЛЬСТВО
О ПРИСВОЕНИИ ЗВАНИЯ
ШКОЛЬНОЙ МУЗЕЙ

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Урта Курса мәктәбенен “Туган якны өйрәнү музейе” на 1965 нче елда нигез салына. Мәктәпнең элекке директоры һәм тарих укытучысы Бакиров Гыйният Хәбибулла улы бу эштә башлап йөри. “1962 нче елда туристлык эше буенча Казанның Туристик базасы Ставропольдән килгән туристларны безнең мәктәпкә жибәрде. Менә шул туристлар белән мәктәп командасы болындагы палаткаларда бер атна яшәде. Шул вакытта оештырган эшләрне кунаклар бик ошатып киттеләр. Күп тә үтмәде, Турбазадан мәктәп директоры буларак, миңа рәхмәт хаты килде. Менә шуның белән канатланып, миндә тарих музейе ачу теләге туды”, - дип сөйли Гыйният ага. Шуннан соң ул мәктәптә укучы төрле авыл балаларынан отрядлар төзи. Музейга экспонатлар жыюда мәктәп укучылары, авыл халкы зур өлеш кертә.

**Музейны беренче
оештыручы - Бакиров
Гыйният Хабибулла улы
1965 нче елдан 1981 елга
кадэр эшли.**

**1981-1992 нче елларда музей
житәкчесе булып тарих
укытучысы Гайнуллина
Фәния Галимжан кызы
эшле башлай.**

**1992-1998 нче елларда
музейны Гарифуллин
Вәгъдәнур Рамазан улы
житәкли.**

**2000 нче елдан хэзерге
көнгө кадэр музей
житэкчесе булып тарих
укытучысы Шэфигуллин
Наил Фаил улы эшли.**

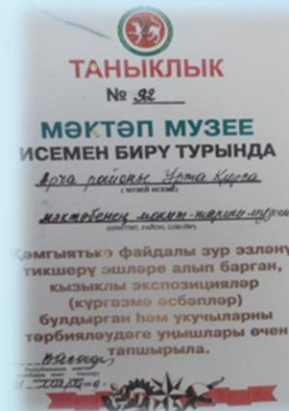
Краеведческий музей

Россия Федерациясе
таныйклығы
(12.02. 2001 ел)

Татарстан Республикасы
таныйклығы
(20 .08.1982 ел)

Татарстан Республикасы
таныйклығы
(31.03. 1999 ел)

Музейның мәйданы : 36 м²

Экспонатларның гомуми саны - 2028

11 экспозиция эшли. Вакытлы экспозицияләр юк. Фонд
Музей фонды төп һәм ярдәмче экспонатлардан тора.

Уникаль экспонатлар – 27

5 ел эчендә – төрле тематикадагы 430 экскурсия үткәрелде.

АВЫЛ, КОЛХОЗ һәм МӘКТӘП ТОРМЫШЫ

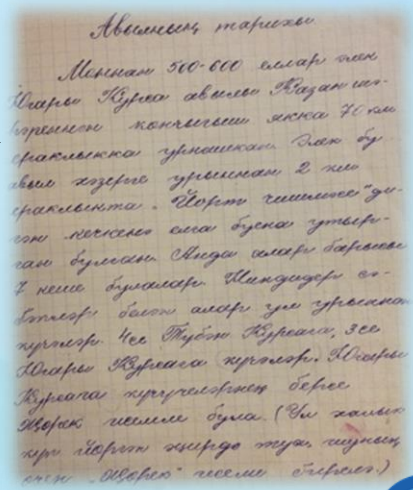
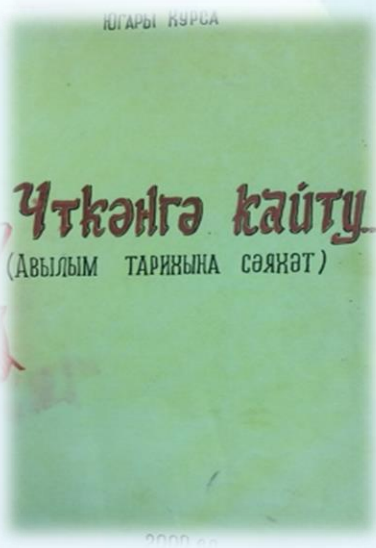
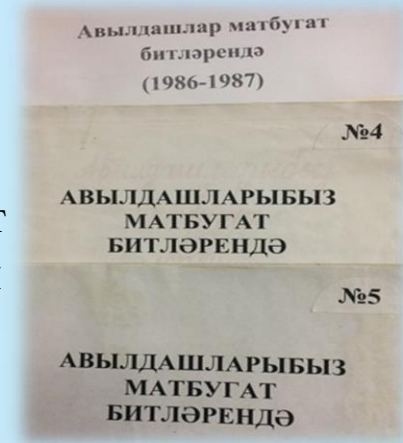
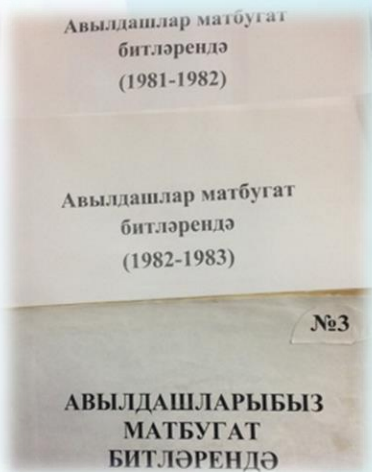

АВЫЛ ТАРИХЫ

Моннан 500-600 еллар элек Югары Курса авылы Казан шәһәренең көнчыгыш ягына таба 70 км ераклыкка урнашкан. Элек бу авыл хәзерге урыннан 2 км ераклыкта “Йорт чишмәсе” дигән кечкенә елга буена утырган булган. Анда алар барысы 7 кеше булалар.

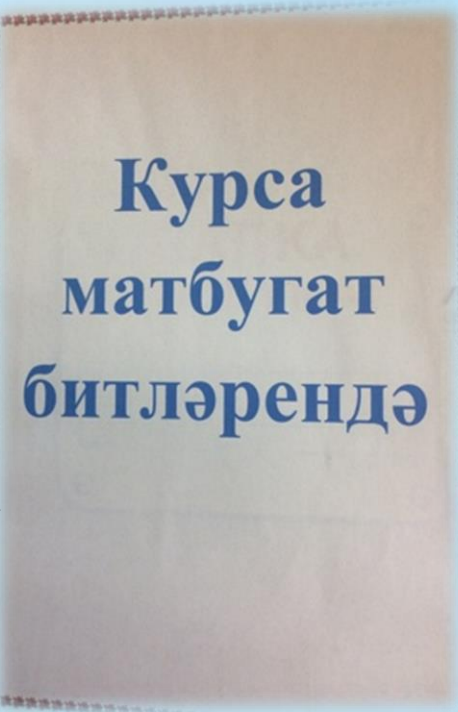
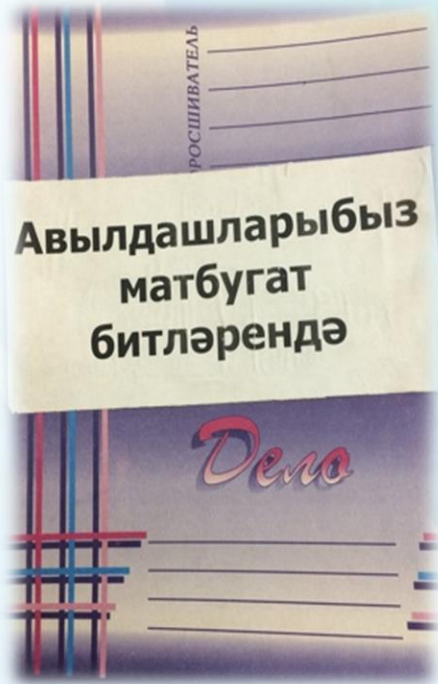
Ниндидер сәбәпләр белән алар үз урыннарыннан күчәләр. Дүртесе Түбән Курсага, өчесе Югары Курсага күчәләр. Югары Курсага күчүчеләрнең берсе Жөрек исемле була. Югары Курса авылы урыны шактый биек тау чишмәсе, калын урманлык һәм тау асты сазлыктан торган. Бу урынга беренче мәртәбә килеп утыручы бабайлар тау башындагы агачларны кисеп, йорт урыннары хәзерләгәннәр.

АВЫЛ ТАРИХЫ

Бу халыкларның төп кәсебе иген игү, хайван асрау, аучылык һәм бигрәк тә юкә сату булган. Алар зур итеп куптарып алган кәсне “курс” дип йөртә торган булганнар. Чөнки ул авыл кешеләре элекке заманнарда бөтен янәшә тирәгә танылып, курыс төшерү белән шөгыйльләнгәннәр. Шул исемне авылга биреп, шуннан бирле авыл Курса исемдә калган.

Курса авыллары турында мәгълүмат 1602-1603 елларны эченә алган Казан өязе теркәү кенәгәсендә дә очрый. Эпиграфист Нарун Йосыпов Югары Курса зиратында XVI йөзгә мөнәсәбәтле кабер ташлары тапкан. 1766-1861 елларда үткәрелгән Генераль ызанлау документларында күрсәтелгәнчә, Югары Курса авылы Черек чишмә янына утырган.

“КУРСА” КОЛХОЗЫ

КОМСОМОЛ ОЕШМАСЫ ТАРИХЫ

“НЭРНЕ ИСКЭ АЛЫП, ЧЭККЭ КҮЗЕҢ САЛ”

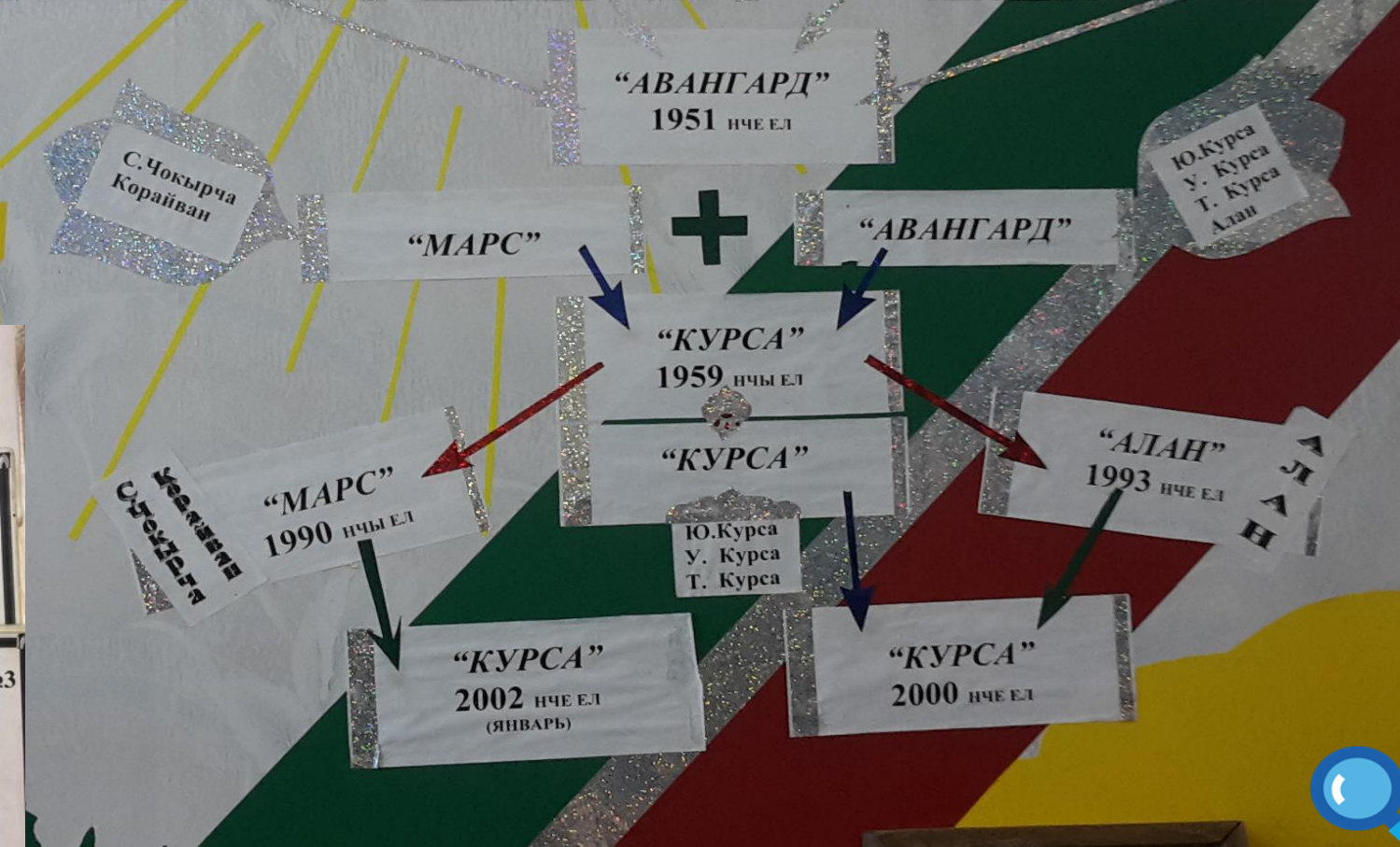
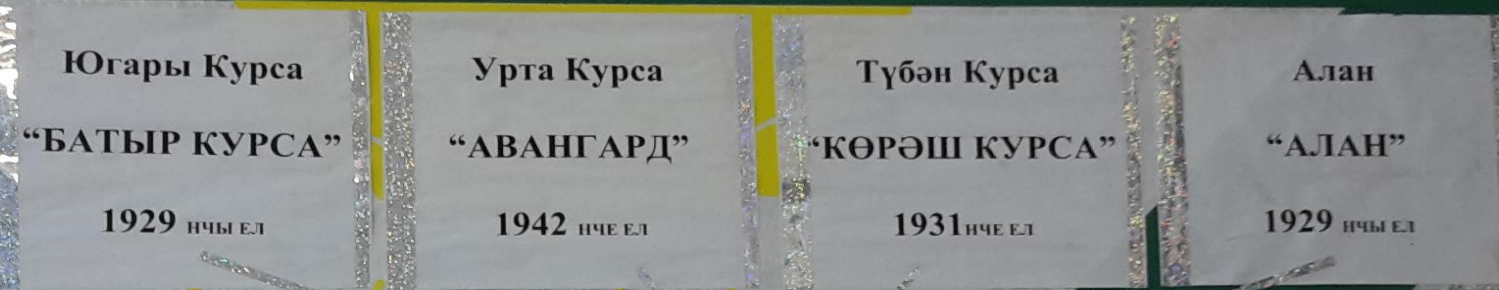
№1
Югары Курса («Батыр Курса») тарихы

ТАССР Верховный Советы депутаты Хайруллина Альфинурга багышлана

КОЛХОЗНЫҢ МАКТАУЛЫ КЕШЕЛӘРЕ

№2
Югары Курса («Батыр Курса») тарихы

№3
Югары Курса («Батыр Курса») тарихы

Мәктәп тарихы

Югары Курса авылы үзенә мәктәп-мәдрәсәләре белән тарихка кереп калган. Авылның бай, катлаулы үсеш тарихы бар. Чама белән алганда 1850 елларда Курса авылы уртасына агачтан 3-4 бүлмәле мәктәп салалар. Моны байлар эшләтә һәм анда Саба, Мамадыш, Балтач районнарыннан мулла һәм бай балалары килеп укыганнар. Йөзләрчә шәкертләр шунда торып укыганнар. Авылның ярлы катлау балалары бирегә керә алмаганнар. 1902 нче елдан Югары Курса авылында беренче баскычтагы татар мәктәбе эшләве билгеле. 1910 нчы елларда мулла Уразгилдеевның туганы Закир мәхдүм үлгәч, аның йортында кызлар мәдрәсәсе, ә 1917-1920 нче елларда үзгәртелгән җидееллык мәктәп ачыла.

Югары Курса
СИГЕЗЬЕЛЛИК МӘКТӘБЕНӘ
ТАХТИБА УЧАСЫНЫ

Укучыларга хәрби-патриотик
тәрбия биру

Алар безнең
мәктәптә укыдылар

ДЕЛО №3

ДНЕВНИК

партигунора

ХЕЗМӘТ ПАСПОРТЫ

№3
Мәктәп
тарихы

№4
Мәктәп
тарихы

№5
Мәктәп
тарихы

№6
Мәктәп

№7
Мәктәп

№8
Мәктәп
тарихы

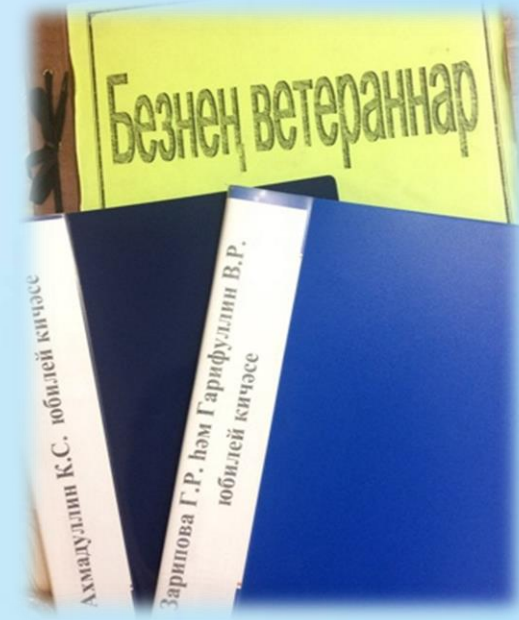
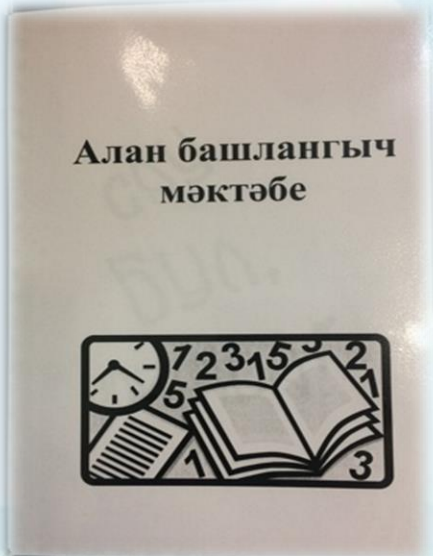
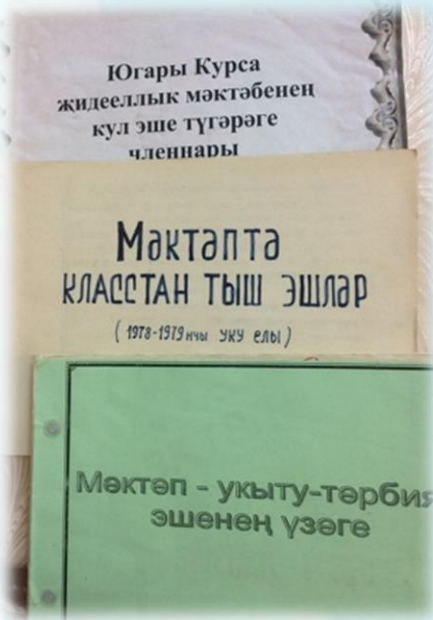
Мәктәп тарихы

1927 елгы пожар вакытында мәктәп бөтенләе белән янып бетә. Мәктәп урынына шуннан соң бер бина да салынмый.

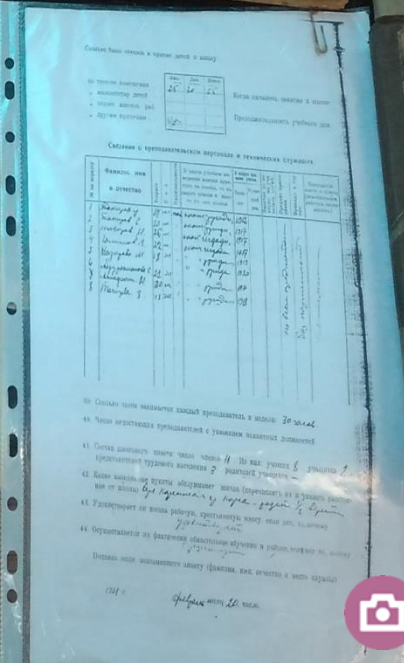
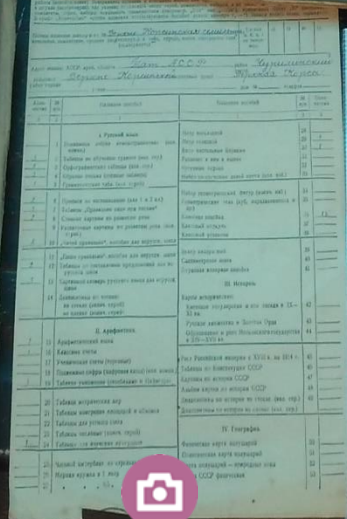
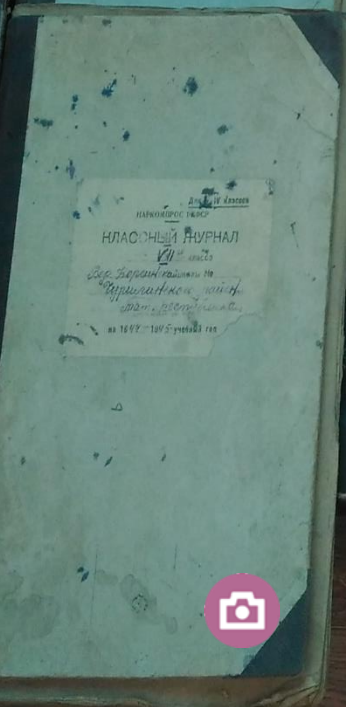
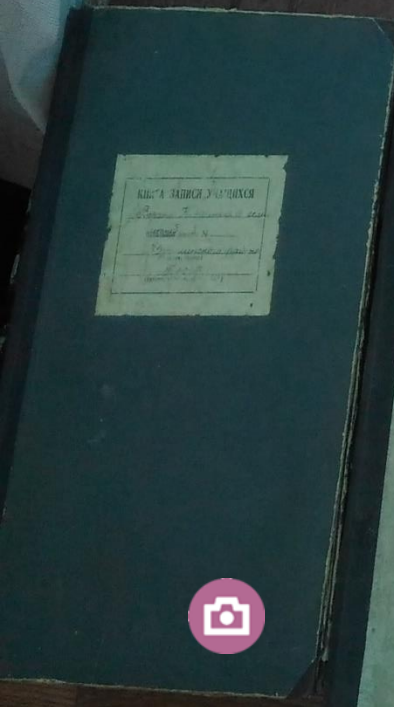
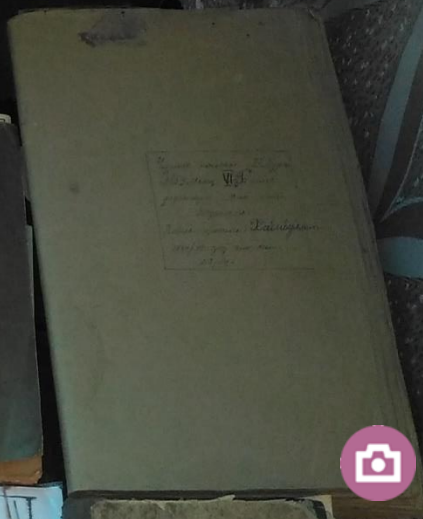
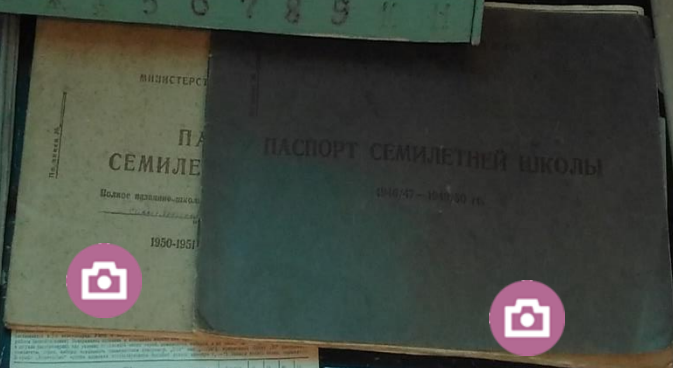
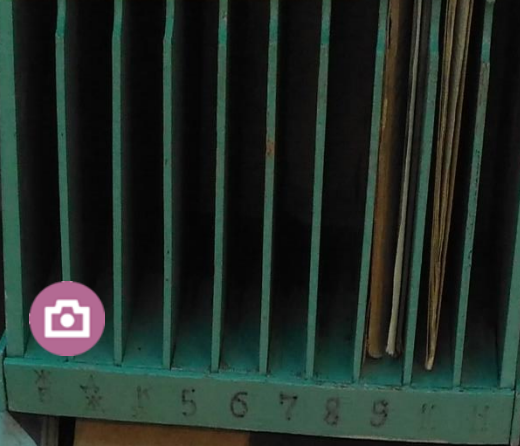
1927 елдан 1930 елга кадәр авылда башлангыч мәктәп кенә була. Башлангыч мәктәпнең мөдире булып Галләмова Кафия эшлэгән.

1935 нче елдан 1985 нче елга кадәр бу бина мәктәп буларак эшли.

Хәзерге вакытта бу бинаның ишекләре һәркемгә ачык, чөнки ул мәчет буларак халыкка хезмәт итә.

Журнал киштәсе

Журнал киштәсе

Универсальный отчет (форма № 1)

1	Универсальный отчет (форма № 1)	1	Универсальный отчет (форма № 1)
2	Положение о подразделении (форма № 2)	2	Положение о подразделении (форма № 2)
3	Таблица выполнения показателей в подразделении	3	Таблица выполнения показателей в подразделении
4	Таблица выполнения плана	4	Таблица выполнения плана
5	Таблица выполнения плана по основным показателям	5	Таблица выполнения плана по основным показателям
6	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)	6	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)
7	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)	7	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)
8	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)	8	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)
9	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)	9	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)
10	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)	10	Таблица выполнения плана по основным показателям (сводная)

Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

Фамилия, имя и отчество	Исполнение плана (%)	Выполнение технических условий (%)	Итого	
			Исполнение плана (%)	Выполнение технических условий (%)
1. Иванов И.И.	100	100	100	100
2. Петров П.П.	95	90	92.5	95
3. Сидоров С.С.	80	75	77.5	80
4. Волков В.В.	70	65	67.5	70
5. Морозов М.М.	60	55	57.5	60
6. Павлов П.П.	50	45	47.5	50
7. Соколов С.С.	40	35	37.5	40
8. Федотов Ф.Ф.	30	25	27.5	30
9. Хохлов Х.Х.	20	15	17.5	20
10. Чернов Ч.Ч.	10	5	7.5	10

11. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

12. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

13. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

14. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

15. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

16. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

17. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

18. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

19. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

20. Сводный отчет по выполнению плана и техническим условиям

Для IV классов
НАРКОМПРОС РСФСР
КЛАССНЫЙ ЖУРНАЛ
VII класс
Вер. Корсакинской школы №
Цуриганского района
Мат. Пестовкина
на 1944-1945 учебный год

Класс журналы 1944-1945 ел

Система с преподавательскими журналами и тематическими собраниями.

№	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	Среднее образование		Среднее специальное образование		Среднее высшее образование	Среднее профессиональное образование	Среднее специальное образование	Среднее профессиональное образование	Среднее высшее образование
			год окончания	учебное заведение	год окончания	учебное заведение					
1	Александров А.	1920	1938	Средняя школа № 1	1941	Средняя школа № 1					
2	Сидоров С.	1925	1942	Средняя школа № 1	1945	Средняя школа № 1					
3	Иванов И.	1928	1945	Средняя школа № 1	1948	Средняя школа № 1					
4	Петров П.	1930	1947	Средняя школа № 1	1950	Средняя школа № 1					
5	Смирнов С.	1932	1949	Средняя школа № 1	1952	Средняя школа № 1					
6	Королев К.	1935	1951	Средняя школа № 1	1954	Средняя школа № 1					
7	Васильев В.	1938	1953	Средняя школа № 1	1956	Средняя школа № 1					
8	Попов П.	1940	1955	Средняя школа № 1	1958	Средняя школа № 1					

40. Составить отчет о выполнении работы за учебный год.

41. Составить отчет о выполнении работы за учебный год.

42. Составить отчет о выполнении работы за учебный год.

43. Составить отчет о выполнении работы за учебный год.

44. Составить отчет о выполнении работы за учебный год.

1945 г. 10 февраля 1945 г.

Список всех учителей в школе детей в школу

- на учебном процессе
- находящуюся детей
- получивших отпуск
- другим причинам

Фев.	Март	Апрель
26	26	26

Если начались занятия в школе

Продолжайте работу до

Сведения о преподавательском персонале и технических служащих.

№ п/п	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	В каком учебном заведении обучался до поступления в школу	В каком учебном заведении обучался до поступления в школу		Среднее образование	Среднее специальное образование	Среднее образование
				Год окончания	Среднее образование			
1	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
2	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
3	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
4	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
5	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
6	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
7	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
8	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			

Укытучылар һәм техник хезмәткәрләр турында мәгълүмат 1921 ел

- 30. Сколько часов преподавательской работы преподаватель в школе 30 часов.
- 40. Число преподавателей преподавательской и технической работы преподавателей
- 41. Сколько преподавателей с высшим образованием в школе 8, с высшим образованием 2, с высшим образованием 2.
- 42. Какие преподаватели имеют образование (указать наименование и школу) *бух. образование, школа - гимназия № 1*
- 43. Указываются ли преподаватели, крестьянскую школу, если да, то школу *указываются*
- 44. Обсуждается ли фактически обязательное обучение в школе, если нет, то школу *указываются*

1921 г. февраль 26. числ.

№ п/п	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	В каком учебном заведении обучался до поступления в школу	Год окончания	Среднее образование	Среднее специальное образование	Среднее образование
1	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
2	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
3	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
4	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
5	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
6	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
7	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		
8	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование		

Список всех учителей в школе детей в школу

на учебном процессе

находящуюся детей

получивших отпуск

другим причинам

Если начались занятия в школе

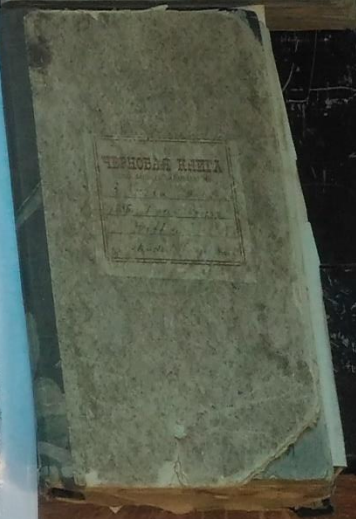
Продолжайте работу до

Сведения о преподавательском персонале и технических служащих.

№ п/п	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	В каком учебном заведении обучался до поступления в школу	В каком учебном заведении обучался до поступления в школу		Среднее образование	Среднее специальное образование	Среднее образование
				Год окончания	Среднее образование			
1	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
2	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
3	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
4	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
5	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
6	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
7	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			
8	Давыдов Г.	27.01.1892	Самаркандский университет	1910	Среднее образование			

- 30. Сколько часов преподавательской работы преподаватель в школе 30 часов.
- 40. Число преподавателей преподавательской и технической работы преподавателей
- 41. Сколько преподавателей с высшим образованием в школе 8, с высшим образованием 2, с высшим образованием 2.
- 42. Какие преподаватели имеют образование (указать наименование и школу) *бух. образование, школа - гимназия № 1*
- 43. Указываются ли преподаватели, крестьянскую школу, если да, то школу *указываются*
- 44. Обсуждается ли фактически обязательное обучение в школе, если нет, то школу *указываются*

1921 г. февраль 26. числ.

КНИГА ЗАПИСИ УЧАЩИХСЯ
С.В. П. П. П.
 1948 год № _____
 Учитель: *П. П. П.*
 СССР
 (Сектор, школа № 100)

5 6 7 8 9

Укучылар турында мәгълүмат
 китабы, 1948 ел

Министерство
 СССР

Имя	Фамилия	Пол	Дата рождения	Дата зачисления
А. Ураев	Иван	М	1938	1948
Б. Сидоров	Петр	М	1939	1948
В. Петров	Александр	М	1940	1948
Г. Иванов	Сергей	М	1941	1948
Д. Смирнов	Игорь	М	1942	1948
Е. Козлов	Владимир	М	1943	1948
Ж. Новиков	Андрей	М	1944	1948
З. Орлов	Дмитрий	М	1945	1948
И. Соколов	Алексей	М	1946	1948
К. Морозов	Василий	М	1947	1948
Л. Попов	Константин	М	1948	1948
М. Павлов	Аркадий	М	1949	1948
Н. Кузнецов	Виталий	М	1950	1948
О. Березин	Александр	М	1951	1948
П. Рыжов	Анатолий	М	1952	1948
Р. Михайлов	Александр	М	1953	1948
С. Федотов	Александр	М	1954	1948
Т. Волков	Александр	М	1955	1948
У. Иванов	Александр	М	1956	1948
Ф. Иванов	Александр	М	1957	1948
Х. Иванов	Александр	М	1958	1948
Ц. Иванов	Александр	М	1959	1948
Ч. Иванов	Александр	М	1960	1948
Ш. Иванов	Александр	М	1961	1948
Щ. Иванов	Александр	М	1962	1948
Ъ. Иванов	Александр	М	1963	1948
Ы. Иванов	Александр	М	1964	1948
Э. Иванов	Александр	М	1965	1948
Ю. Иванов	Александр	М	1966	1948
Я. Иванов	Александр	М	1967	1948

Сводный список успеваемости учащихся в течение учебного года

№ п/п	Фамилия, имя	Дата рождения	Дата зачисления	Успеваемость
1	Александр П.	1938	1948	Хорошо
2	Петр С.	1939	1948	Удовлетворительно
3	Александр К.	1940	1948	Хорошо
4	Сергей И.	1941	1948	Удовлетворительно
5	Игорь С.	1942	1948	Хорошо
6	Владимир К.	1943	1948	Удовлетворительно
7	Андрей Н.	1944	1948	Хорошо
8	Дмитрий О.	1945	1948	Удовлетворительно
9	Александр П.	1946	1948	Хорошо
10	Василий Р.	1947	1948	Удовлетворительно

11. Составить отчет о работе учителя за учебный год.

12. Составить отчет о работе учащихся за учебный год.

13. Составить отчет о работе родителей за учебный год.

14. Составить отчет о работе школы за учебный год.

15. Составить отчет о работе класса за учебный год.

16. Составить отчет о работе группы за учебный год.

17. Составить отчет о работе кабинета за учебный год.

18. Составить отчет о работе школы за учебный год.

19. Составить отчет о работе школы за учебный год.

20. Составить отчет о работе школы за учебный год.

21. Составить отчет о работе школы за учебный год.

22. Составить отчет о работе школы за учебный год.

23. Составить отчет о работе школы за учебный год.

24. Составить отчет о работе школы за учебный год.

25. Составить отчет о работе школы за учебный год.

26. Составить отчет о работе школы за учебный год.

27. Составить отчет о работе школы за учебный год.

28. Составить отчет о работе школы за учебный год.

29. Составить отчет о работе школы за учебный год.

30. Составить отчет о работе школы за учебный год.

ЧЕРНОВАЯ КНИГА

1948 год № _____

Учитель: *П. П. П.*

СССР

Учет учебных пособий для 1-4 классов и оборудования школы

Формы А
 Форма А заполняют все учреждения, имеющие в своем составе школы. Отдельно вести учет учебных пособий, приобретенных для школы в течение года, включенных в Ф. А и не вошедших в форму Б. Учебные пособия и методические материалы по учебным предметам, включенным в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б.

Школа включена в № Верхние Каргинские сельсоветы района Чурилинский области Верхние Каргинские сельсоветы республики Молдавия ул. Молдавия № 1

Школа включена в № Верхние Каргинские сельсоветы района Чурилинский области Верхние Каргинские сельсоветы республики Молдавия ул. Молдавия № 1

Класс	№ инв.	Наименование пособия	Наименование пособия	26	27
г	г	г	г	г	г
I. Русский язык.					
1	1	Учебник русского языка для 1 класса	Учебник русского языка для 1 класса	28	28
2	2	Учебник русского языка для 2 класса	Учебник русского языка для 2 класса	30	30
3	3	Учебник русского языка для 3 класса	Учебник русского языка для 3 класса	32	32
4	4	Учебник русского языка для 4 класса	Учебник русского языка для 4 класса	34	34
II. История.					
5	5	Учебник истории для 1 и 2 классов	Учебник истории для 1 и 2 классов	36	36
6	6	Учебник истории для 3 и 4 классов	Учебник истории для 3 и 4 классов	38	38
III. География.					
7	7	Учебник географии для 1 и 2 классов	Учебник географии для 1 и 2 классов	40	40
8	8	Учебник географии для 3 и 4 классов	Учебник географии для 3 и 4 классов	42	42
IV. Физика.					
9	9	Учебник физики для 1 и 2 классов	Учебник физики для 1 и 2 классов	44	44
10	10	Учебник физики для 3 и 4 классов	Учебник физики для 3 и 4 классов	46	46

Уку эсбапларын һәм жиһазларын исәпкә алу
 5 -10 класслар

1950-1951

Учет учебных пособий для 1-4 классов и оборудования школы

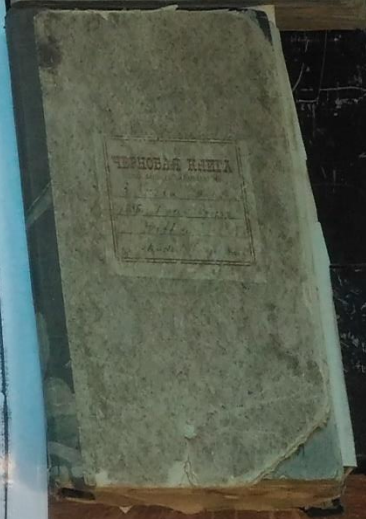
Формы А

Форма А заполняют все учреждения, имеющие в своем составе школы. Отдельно вести учет учебных пособий, приобретенных для школы в течение года, включенных в Ф. А и не вошедших в форму Б. Учебные пособия и методические материалы по учебным предметам, включенным в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б.

Учет учебных пособий для 1-4 классов и оборудования школы

Формы А

Форма А заполняют все учреждения, имеющие в своем составе школы. Отдельно вести учет учебных пособий, приобретенных для школы в течение года, включенных в Ф. А и не вошедших в форму Б. Учебные пособия и методические материалы по учебным предметам, включенным в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б. Учебные пособия, приобретенные в Ф. А, но не вошедшие в форму Б, учитываются в форме Б.

Чуриш районы М. Дурин
с/б. Ш. М. М. VI класс
директоры о. о. о. о.
Мурманск.
Класс журналы Рабибуллин.
1944/45. у. о. о. о. о.
23/12

8 9

АСПОРТ СЕМЬИ

Класс журналы 1944- 1945 ел

Кл. № 4 3470

Сведения о преподавательском составе и техническом составе.

№ п/п	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	Среднее образование	Специальность	Стаж работы	Среднее образование	Специальность	Стаж работы	Среднее образование	Специальность	Стаж работы
1	Рабибуллин Р.	1910	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
2	Сидоров И.	1915	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
3	Сидоров И.	1920	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
4	Сидоров И.	1925	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
5	Сидоров И.	1930	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
6	Сидоров И.	1935	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
7	Сидоров И.	1940	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10
8	Сидоров И.	1945	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10	Среднее	Учитель	10

10. Сколько часов выданы каждой преподавателю в месяц в период с 1.10.44 по 30.10.44

11. Состав семьи преподавателя (фамилия, имя, отчество, дата рождения, образование, специальность, стаж работы)

12. Какое образование у преподавателя (среднее, высшее, специальное)

13. Учительский стаж преподавателя (с 1.10.44 по 30.10.44)

14. Общественная работа преподавателя (должность, место работы, стаж работы)

1944 г. 23.12

ЧЕРНОВАЯ КНИГА

ЧЕРНОВАЯ КНИГА

ИЗДАНИЕ ВАННУШИНА

1936 г.

1936 г.

1936 г.

1936 г.

1936 г.

1936 г.

Каралама китабы
1936 ел

6 7 8 9

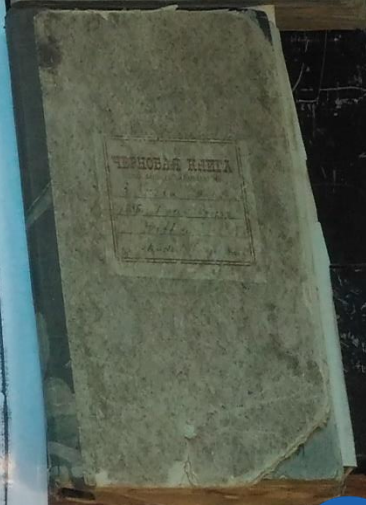
ПЕРС
ПА
ЛЕ
1957

№	Наименование	Единица измерения	Количество
1	...	...	...
2	...	...	...
3	...	...	...
4	...	...	...
5	...	...	...
6	...	...	...
7	...	...	...
8	...	...	...
9	...	...	...
10	...	...	...

Сводный отчет о выполнении заданий и технических документах

№	Наименование	Единица измерения	Количество	Замечания
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...

1936 г. 16 мая

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РСФСР

ПАСПОРТ СЕМИЛЕТНЕЙ ШКОЛЫ

1946/47—1949/50 гг.

Жидееллык мәктәп
паспорты 1946/47-
1949/50 уку елы

1) Учебник	Учебник	Учебник
2) Таблица	Таблица	Таблица
3) Таблица	Таблица	Таблица
4) Таблица	Таблица	Таблица
5) Таблица	Таблица	Таблица
6) Таблица	Таблица	Таблица
7) Таблица	Таблица	Таблица
8) Таблица	Таблица	Таблица
9) Таблица	Таблица	Таблица
10) Таблица	Таблица	Таблица
11) Таблица	Таблица	Таблица
12) Таблица	Таблица	Таблица
13) Таблица	Таблица	Таблица
14) Таблица	Таблица	Таблица
15) Таблица	Таблица	Таблица
16) Таблица	Таблица	Таблица
17) Таблица	Таблица	Таблица
18) Таблица	Таблица	Таблица
19) Таблица	Таблица	Таблица
20) Таблица	Таблица	Таблица
21) Таблица	Таблица	Таблица
22) Таблица	Таблица	Таблица
23) Таблица	Таблица	Таблица
24) Таблица	Таблица	Таблица
25) Таблица	Таблица	Таблица
26) Таблица	Таблица	Таблица
27) Таблица	Таблица	Таблица
28) Таблица	Таблица	Таблица
29) Таблица	Таблица	Таблица
30) Таблица	Таблица	Таблица

Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

№ п/п	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	Стаж преподавания	Стаж работы в школе	Стаж работы в школе	Стаж работы в школе	Стаж работы в школе	Стаж работы в школе	Стаж работы в школе
1	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
2	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
3	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
4	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
5	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
6	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
7	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
8	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
9	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10
10	Жидееллиев И. И.	1910	10	10	10	10	10	10	10

1) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

2) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

3) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

4) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

5) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

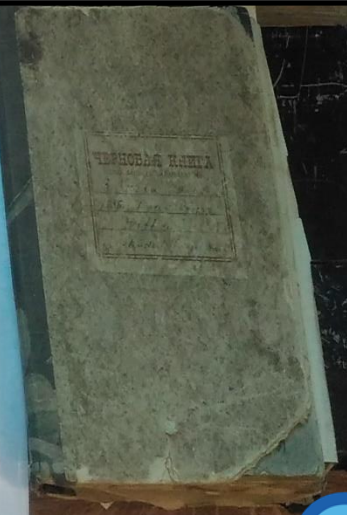
6) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

7) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

8) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

9) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

10) Сведения о преподавательском составе и техническом персонале

УТВЕРЖДЕНО
Специальным Указом Президиума РСФСР
И ноября 1955 г. № 19-144.

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РСФСР

ПАСПОРТ СЕМИЛЕТНЕЙ ШКОЛЫ

Полное название школы и № Высшая Школьная
Семилетняя школа

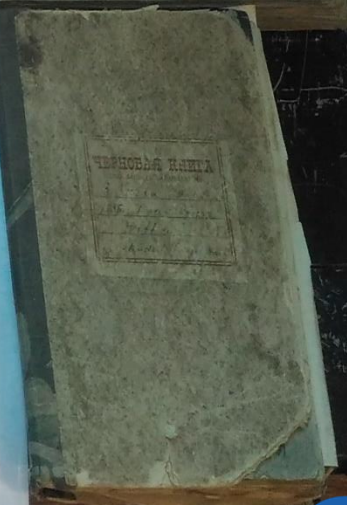
1950-1951 уч. г. — 1954-55 уч. г.

Жидееллык мәктәп паспорты
1955/56-1959/60 уку елы

1	Семилетняя школа	1950-1951	1
2	Семилетняя школа	1951-1952	1
3	Семилетняя школа	1952-1953	1
4	Семилетняя школа	1953-1954	1
5	Семилетняя школа	1954-1955	1
6	Семилетняя школа	1955-1956	1
7	Семилетняя школа	1956-1957	1
8	Семилетняя школа	1957-1958	1
9	Семилетняя школа	1958-1959	1
10	Семилетняя школа	1959-1960	1

Сведения о преподавательском персонале и техническом персонале.

№	Фамилия, имя и отчество	Дата рождения	Стаж работы в школе	Стаж работы в школе до 1955 г.	Стаж работы в школе с 1955 г.	Стаж работы в школе до 1955 г.	Стаж работы в школе с 1955 г.	Стаж работы в школе до 1955 г.	Стаж работы в школе с 1955 г.	Стаж работы в школе до 1955 г.	Стаж работы в школе с 1955 г.	Стаж работы в школе до 1955 г.		Стаж работы в школе с 1955 г.	
												до 1955 г.	с 1955 г.	до 1955 г.	с 1955 г.
1	Жидееллы	1920	35	35	0	35	0	35	0	35	0	35	0	35	0
2	Жидееллы	1925	30	30	0	30	0	30	0	30	0	30	0	30	0
3	Жидееллы	1930	25	25	0	25	0	25	0	25	0	25	0	25	0
4	Жидееллы	1935	20	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0
5	Жидееллы	1940	15	15	0	15	0	15	0	15	0	15	0	15	0
6	Жидееллы	1945	10	10	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	0
7	Жидееллы	1950	5	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0
8	Жидееллы	1955	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ТЕПРААКА

К.Б. Баадам суурмаан
Кинес хувьсгалын түүхийн
1945-46-уу ажил.

Дундуг бүтээгч
Анхны үе 1-4 бүтээгч 6 бүтээгч
7-9 10
Ардчилалын үе 12-15 14
Ардчилалын үе 16-21
Дундуг бүтээгч 22-24
Хувьсгалын үе 25-32 31 бүтээгч
Ардчилалын үе 33-35
Ардчилалын үе 36-38
Ардчилалын үе 39-42 22 бүтээгч
Ардчилалын үе 43-46 11 бүтээгч
Ардчилалын үе 47-48
Ардчилалын үе 49-50 19 бүтээгч
Ардчилалын үе 51-52 37

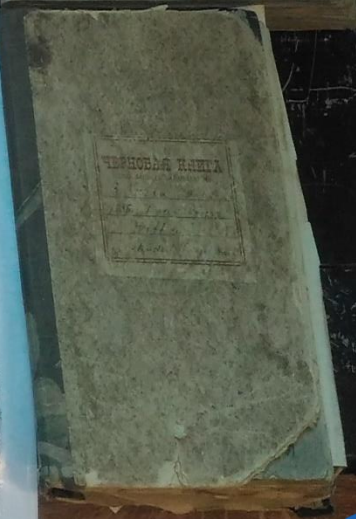
Дэфтэрлэр
1945-1946 еллар

1	Ардчилалын үе	1-4 бүтээгч	6 бүтээгч
2	Ардчилалын үе	7-9	10
3	Ардчилалын үе	12-15	14
4	Ардчилалын үе	16-21	
5	Ардчилалын үе	22-24	
6	Ардчилалын үе	25-32	31 бүтээгч
7	Ардчилалын үе	33-35	
8	Ардчилалын үе	36-38	
9	Ардчилалын үе	39-42	22 бүтээгч
10	Ардчилалын үе	43-46	11 бүтээгч
11	Ардчилалын үе	47-48	
12	Ардчилалын үе	49-50	19 бүтээгч
13	Ардчилалын үе	51-52	37

Сүхбаатар аймгийн 1945-1946 оны үйл ажиллагааны тухай мэдээлэл

№	Аймаг, нийслэл	Төрийн байгуулалтын нэр	Төрийн байгуулалтын төрөл	Төрийн байгуулалтын үйл ажиллагааны төрөл	Төрийн байгуулалтын үйл ажиллагааны үр дүн
1	Сүхбаатар	Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга
2	Сүхбаатар	Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга
3	Сүхбаатар	Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга
4	Сүхбаатар	Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга
5	Сүхбаатар	Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга	Засаг дарга

1946 оны 10 сар 20 өдөр

Кара савыты

Язу өчен кара савыты

№	Исем	Төр	Мәйданы	Төр	Мәйданы
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...

Система с профессиональными навыками и техническими знаниями

№	Имя	Дата	Средний балл	Средний балл	Средний балл
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...

10) Сколько часов выделено на подготовку к экзамену в течение 30 дней?

11) Сколько часов выделено на подготовку к экзамену в течение 30 дней?

12) Какое количество часов выделено на подготовку к экзамену в течение 30 дней?

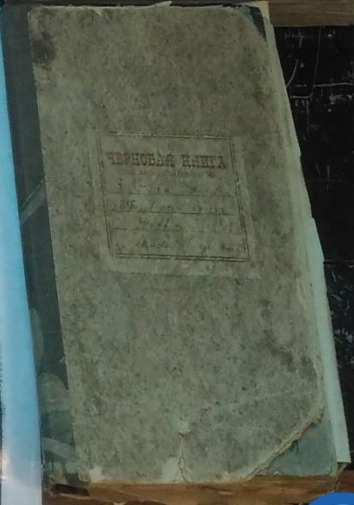
13) Какое количество часов выделено на подготовку к экзамену в течение 30 дней?

14) Обобщаются ли результаты экзаменов по предметам в течение 30 дней?

Итого: ...

Дата: ...

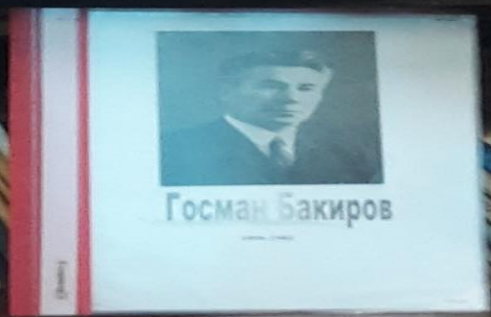
№	Имя	Дата	Средний балл	Средний балл	Средний балл
1	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...

Госман Бакиров
1896-1982

Госман Фәтхулла улы Бакиров

Татар балалар әдәбиятында озак еллар эшлэгән язучы, Татарстанның атказанган мәдәният хезмәткәре Госман Фәтхулла улы Бакиров 1896 елда Югары Курса авылында туа. Атаклы авылдашы Габденнасыр Курсави салып калдырган мәдрәсәдә укый. Ул, мәдрәсәдә укып белем алгач, Саба районының Югары Симет, Арча районының Чокырча һәм туган авылында мөгаллим булып эшли.

Г.Бакиров төп эше белән бергә балалар өчен пьеса, хикәя һәм повестьлар да яза, үзенең әсәрләрендә балалар тәрбиясенә аеруча зур игътибар бирә.

Ул 1942 нче елда үзе теләп фронтка китә һәм Сталинградтан Польша чигенә кадәр арадагы сугышларда катнаша, гади солдаттан часть парторгы дәрәжәсенә кадәр күтәрелә. 1944 елда “За честь Родины” газетасына хәрби хәбәрче итеп билгеләнә. Фронтта күргәннәре турында “Партизан малай” исемле повесть яза. Язучының 20 дән артык китабы бар. “Утлы тегермән”, “Классташлар”, “Партизан малай”, “Сафа балалары”, “Укытучы апам” исемендәге әсәрләре рус, украин һәм чуваш телләренә дә тәржемә ителгән.

Г.Бакировның шәхси баш киеме

Г.Бакировның шәхси күлмәге

Г.Бакировның китаплары

Авылдаш язучыбызның исеме онытылмый. 1996 нчы елның 12 нче мартында Курса авылында Госман Бакировның 100 еллык юбилее зурлап билгеләп үтелә. Кичәгә Г.Бакировның Казанда яшәүче кызы Суфия апа, әдипнең Казанда һәм авылда яшәүче бик күп туганнары кайта. Суфия апа мәктәпнең “Туган якны өйрәнү музей” на керә һәм әтисенең шәхси әйберләрен, фотоларын, берничә китабын истәлеккә калдыра.

Авылдашыбызга багышланган бүлектә аның тормышы, ижаты турында материаллар, фотолары, басылып чыккан китаплары, шәхси китапханәсендәге 200 ләп китабы, аның нәселе турында шәжәрә, киёмнәре, көнкүреш техникасы урын алган.

Мәгърифәтче Габденнасыр Курсави

Курсавилар нәселе иҗтимагый тарихыбызда да, милли аңыбызда да шактый тирән эз калдырган. Габденнасыр Курсави исә-Курсавиларның иң атаклысы. Ул 1776 елда хәзерге Казан губернасы Курса авылында сәүдәгәр гаиләсендә туган. Алар гаиләдә 4 малай булалар: Габделхалик, Габделкәрим, Габдерәшит һәм иң төпчеге – Габденнасыр.

Габденнасырға уникаль яш булганда, әтисе Ибраһим мулла дөнья куя. Әмма “зирәк малай” ны (аны авылда олылар шулай дип йөрткәннәр) апасы Мәрхәбә белән жинәсе – Мәчкәрә авылы бае Габдулла Габдессәлам улы Үтәганев үз тәрбиясенә алалар.

Башлангыч белемне Габденнасыр Малмыж өязе Мәчкәрә авылы мәдрәсәсендә ала. Зирәк акыллы бу егет үзлегеннән бик күп укый, камилләшә.

Бохарада узган елларында ул һәръяклап дини тәғълиматны өйрәнә, Көнчыгыш телләрен үзләштерү өстендә эшли. Иске фикерле дин әһелләре белән бәхәскә керә, аларны кыю төстә тәнкыйть итә. Моның өчен галим якташыбызга үлем жәзасы билгелиләр. Ул аннан качып котыла һәм, туган авылы Курсага кайтып, зур мәдрәсә ача. Үз янына шәкертләр туплап, мәгърифәтчелек фикерләрен тарата башлый. Тиз арада атаклы галим һәм әдип буларак таныла. Г. Курсави 1794-1808 нче елларда Югары Курса авылы мәчете имам-хатибы һәм үзе нигез салган мәдрәсәнең мөдәррисе була. Аның максаты-туган халкын рухи яңарту, аның аңын уяту, бәхетле итү. Ул елларда мәгърифәтче хәзрәт бик күп яза. Тик Курсавига тынгылык бирмиләр. Туктаусыз эзәрлекләүләргә түзә алмыйча, Г.Курсави туган якларын ташлап китәргә мәжбүр була.

Мәгърифәтче галимнең көчле акылы, тирән укымышлылыгы бик күпләрне сокландыра. Курсави уннан артык фәнни хезмәт язып калдырган. Алар арасында иң мәшһүре — “Әл - иршад лил-гыйбад» («Кешеләрне туры юлга өндәү»). Габденнасырның китаплары күбрәк кулъязма рәвешендә киң тарала. Аның ислам фәлсәфәсенә караган “Китаб эл-ваих”, “Китаб эл-Нәсаих” дигән әсәрләре дә бар. Шулай ук ул һәфтиякне дә төрки телгә тәржемә итә һәм бу тәфсир 19 нчы гасыр ахырларына кадәр халык арасында киң тарала. Аның берничә кулъязма нөсхәсе Казан университетының Н.И.Лобачевский исемендәге фәнни китапханәсендә саклана. Татар халкының рухи тормышындагы урынын билгеләп, Г.Ибраһимов аны “Туачак көн йолдызы” дип атады.

Г.Курсави һәм музей турында укучыларның фәнни-тикшеренү эшләре

Нумизматика

1700-1800 еллар

1850-1900 еллар

1917-1961 еллар

1990----- еллар

1800-1850 еллар

1900-1917 еллар

1961-1990 еллар

Чит ил акчалары

Музейда төрле елларда
чыгарылган бик күп кәгазь
һәм металл акчалар бар.

Жыелган акчаларның
күбесе 1800-1880
елларга карый.

Бакыр акчалар белән
бергә көмешләре дә
очрый. Өч, биш, ун
сумлыклар бар.

1850-1900 еллар

XIX гасыр акчалары белән,
Советлар Союзы
елларыныкы да бар.

1900-1917 еллар

1917-1961 еллар

1961-1990 еллар

1990----- еллар

Чит илдә чыгарылган акчалар да
безне кызыксындыра. Монда
немец маркасын да, Монголия,
Болгариянең металл акчаларын
да күреп була.

Чит ил акчалары

Нумизматика

Бу бүлектә орден-медальләр урнаштырылган. Монда Полтава сугышының 200 еллыгына 1909 елда чыгарылган, Крым, Рус-Япон сугышына багышлап чыгарылган медальләр бар.

Бирегә шулай ук герой шәһەرләргә багышлап чыгарылган значоклар, Бөек Жиңүгә багышланган юбилей медальләре, Кызыл Йолдыз орденнары да куелган.

Алар Ватанны сакладылар

Бу бүлек безнең өчен бик кадерле.
Чөнки ул бүгенге бәхетле
тормышыбыз өчен батырларча
сугышкан Бөек Ватан сугышы
ветераннары һәм сугыштан әйләнеп
кайта алмаган авылдашларыбыз
турында сөйли. Бөек Ватан
сугышында безнең колхоз
территориясенә кергән 6 авылдан
557 кеше катнаша. Ләкин аларның
299 ы сугыш кырларыннан әйләнеп
кайта алмый.

Алар Ватанны сакладылар

Бүлектә Жиңүнең 20, 30, 35, 65, 70 еллыгы уңаеннан төзелгән альбомнар да урын алган.

"Алар Ватанны сакладылар" дигән бүлектә Бөек Ватан сугышында катнашкан ветераннарыбыз турында мәгълүматлар, Бөек Ватан сугышы ветераннарына багышланган стенд, тыл һәм сугыш ветераннарына багышланган альбомнар урын алган.

Алар Ватанны сакладылар

Әлеге бүлектә сугыштан
килгән хатлар, шәхси
документлар, грамота,
мактау кәгазьләре бар.

Борынгы эш һәм хезмэт кораллары

Әлеге бүлектә без авылыбыз
кешеләрендә сакланып калган
һәм Бөек Октябрь
революциясенә кадәр һәм аннан
соң авыл кешеләре кулланган
хезмэт кораллары белән таныша
алабыз.

Фонарьларны
авылдашларыбыз шахтадан
кайтканда алып кайтканнар.
Өйләрдә асылмалы
лампа­лар да кулланылган.

Бу хезмэт коралларынан безнең
эби-бабаларыбыз,
авылдашларыбыз файдаланган.
Экспонатлар безгә элекке
тормышны дөрөсрәк күз алдына
китерергә мөмкинлек бирәләр.

Халкыбызның күңел бизәкләре

Бу бүлектә шактый гына экспонатлар тупланган. Әбиләребезнең кул эшләреннән челтәр, чигүләр, сугылган тастымаллар, хатын-кызларның һәм ирләрнең милли киёмнәреннән күкрәкчә.

Халкыбызнын күнел бизәкләре

Калфак, изү тасмасы, бизәнү әйберләренән чулпы, беләзек-йөзекләр, чабата, бишек һ.б. күрергә була. Бу экспонатлар укыту-тәрбия процессында киң кулланыла.

Табылдыклар, сувенирлар

Бу бүлектә төрле
табылдыкларны күрергә

МӨМКИН.

Язма чыганаклар

Биредә гарәпчә язылган
иске китаплар,
газеталар, догалар
урнаштырылган.

Бөөк Ватан сугышына 70 ел

Бөөк Жинүгә 70 ел

Бөөк 65 ЖИНҮ Салют, ЖИНҮ!

Ю. КУРСА	185	84
К. КУРСА	79	41
КУРСА	98	52
КУРСА	70	47

КЛАСС СӨГӘТЭ.
ТЕМА:
„Семья ветеранов“

1941-1945

Вакыт дигән нәрсә юк итә, исән эсирәтә ул. Бер буыларым төчәдә алыштыра, тарихтабына яңа битләр асгәтә. Имми әнә шулай дөвәтә. Бары тик кеше гөмере әр бик кыска. Ә хәтер һәм мәңгелекәр гел яңишәдә һай мәйсә иши...

Кәрәкәт бәтә сууы

Бөөк Жинүгә 70 ел

ТЕЛДӘН
ЖУРНАЛ
СЕМЬ
ИДКӘРЛӘР
1 АРТ • 20

Игътибарыгыз өчен рәхмәт

